

Khuthba Khulasa 23.06.17 **ഖുത്ബ സംഗ്രഹം**

സയ്യിദുനാ ഹദ്ദീത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് അയ്യൂഹുല്ലാഹ്

23.06.17 ന് ബൈത്തുൽ ഹുത്തുഹ് ലണ്ടനിൽ നിർവഹിച്ച ജുമുഅ ഖുത്ബഖുലാസ സംഗ്രഹം

ജുമുഅ മനഃപൂർവ്വം ഉപേക്ഷിച്ചത് അല്ലാഹു അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മുദ്രവെക്കുന്നതാണ്. അവന്റെ മനസ്സ് കറുത്തുപോകുന്നതാണ്.

ഈ മാസത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വിശുദ്ധഖുർആൻ പാരായണത്തിനുള്ള ശ്രദ്ധയും ഏർപ്പാടും, ഇനി നമ്മൾ നിത്യവും പതിവായി വിശുദ്ധഖുർആന്റെ കുറച്ചുഭാഗമെങ്കിലും തിലാവത്ത് ചെയ്യുമെന്ന ബോധവും ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്.

ഓരോ നിമിഷവും അല്ലാഹുവിന്റെ കരുണയിൽനിന്ന് കാര്യം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാൻ റമളാനുശേഷവും നമ്മുടെ ആരാധനകളുടെ നിലവാരം നിലനിറുത്തുന്നവരാകട്ടെ.

തശഹ്ഹുദ്ദും തഅവൂദ്ദും സുറ ഫാതിഹയും ഓതിയതിനു ശേഷം അമീറുൽമുഅ്മിനീൻ അയ്യൂഹുല്ലാഹുത്തആലാ ബിന സിരിഹിൽ അസീസ് പറഞ്ഞു: റമളാനിന്റെ അനുഗൃഹീതമാസം വരികയും വേഗം കടന്നുപോകുകയും ചെയ്തു. ദീർഘമായ ദിനങ്ങളും ചുടു കൂടുതലും ആയിരുന്നിട്ടും ഇപ്രാവശ്യം നോമ്പ് കൂടുതൽ അനുഭവപ്പെട്ടില്ലെന്നാണ് എന്നെ കാണാൻ വന്നവർ പറഞ്ഞത്. ഇപ്രാവശ്യം ഇവിടേയും റെക്കോർഡ് ചുടായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്. കഠിനമായ കാലാവസ്ഥയായിരുന്നിട്ടും വളരെ കുറച്ചാണ് അത് അനുഭവപ്പെട്ടത്. പക്ഷേ, നോമ്പ് ഇപ്രാവശ്യം അസാധാരണമായ നിലയിൽ എളുപ്പത്തിൽ കഴിഞ്ഞുപോയി എന്നു പറയുന്നതുമാത്രം മതിയായതല്ല. അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ നമ്മളിലുണ്ടായ കൃപയാണ്. എന്നല്ല നമ്മൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ അനുഗൃഹീതദിനങ്ങളിൽ എന്ത് കരസ്ഥമാക്കി എന്ന് ആത്മപരിശോധന നടത്തേണ്ടതാണ്. അല്ലാഹു റമളാൻ മാസത്തിൽ ഏഴാമത്തെ ആകാശത്തുനിന്ന് താഴത്തെ ആകാശത്തിലേക്ക് വരുന്നു. തന്റെ ദാസരുടെ അടുത്തായിക്കൊണ്ട് അവരുടെ ദുആകൾ കേൾക്കുന്നു. അല്ലാഹു ഈ ദിനങ്ങളിൽ നോമ്പ് പിടിക്കുന്നവരുടെ പ്രതിഫലമായി മാറുന്നു. അല്ലാഹു ഈ ദിനങ്ങളിൽ ശയ്താനെ ചങ്ങലക്കിടുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ കൃപാവരങ്ങളിൽനിന്നും അവന്റെ കാര്യങ്ങളിൽനിന്നും ഫലമെടുക്കുന്നതിന് നമ്മൾ എന്താണ് ചെയ്തത്? നമ്മൾ അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകളെ വിശ്വസിക്കുകയും അവന്റെ അധ്യാപനമനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്നതിനും കഴിഞ്ഞ കുറവുകളെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനും എന്ത് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു? എത്രത്തോളം മാറ്റങ്ങൾ നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടാക്കി? നമ്മൾ നമസ്കാരങ്ങളിൽ കൃത്യനിഷ്ഠ പാലിക്കാൻ ശ്രമിച്ചത് കേവലം റമളാൻ കാരണത്താലാണെങ്കിൽ, പിന്നീട് നമ്മൾ മടിയന്മാരായാൽ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകളിലൂടെ നടക്കില്ല. നമ്മൾ ജുമുഅകളിലുള്ള കൃത്യനിഷ്ഠ റമളാൻ മാസം വരെ മാത്രം പരിമിതമാക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകൾ അനുസരിച്ചുള്ള നടത്തമല്ല. വിശുദ്ധഖുർആനിന്റെ പാരായണത്തെ റമളാൻ മാസത്തിൽ മാത്രം നിർബന്ധമായി മനസ്സിലാക്കുകയും പിന്നീടതിലേക്ക് ശ്രദ്ധിക്കാതിരിക്കുകയുമാണെങ്കിൽ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തിയനുസരിച്ചിട്ടുള്ള നടത്തമല്ല. നമ്മൾ സ്വലാത്തും ദൈവസ്മരണയും റമളാൻ മാസത്തിൽ മാത്രം പരിമിതമാക്കുകയാണെങ്കിൽ ഇക്കാര്യം അല്ലാഹു നമ്മളിൽനിന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നതല്ല. നമ്മുടെ സൽസഭാവങ്ങളും മറ്റു നന്മകളും റമളാൻമാസത്തിൽ മാത്രം നിർബന്ധ

മെന്ന് കരുതി ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ഇതും അല്ലാഹു നമ്മളിൽനിന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നതല്ല. റമളാൻ വരുന്നത് ഒരു ട്രെയിനിംഗ് കേമ്പ് എന്ന നിലയിലാണ്. റമളാൻ അല്ലാഹു നിർബന്ധമാക്കിയത് ഏതൊരു നന്മകളാണോ നിങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് അതിൽ കൂടുതൽ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടാനാണ്. ഓരോ റമളാനും അവസാനിക്കുമ്പോൾ അത് നമ്മെ ആരാധനകളുടേയും നന്മകളുടേയും പുതിയ ലക്ഷ്യസ്ഥാനങ്ങളിലും ഉയർച്ചകളിലും എത്തിക്കുന്നതാവണം. പിന്നീട് നമ്മൾ ആരാധനകളുടേയും നന്മകളുടേയും പുതിയതും ഉയർന്നതുമായ നിലവാരം സ്ഥാപിക്കുന്നവരായിത്തീരേണ്ടതാണ്. അല്ലാഹു നമ്മളോട് ഈ നന്മകളിലൂടെ സ്ഥിരസ്വഭാവത്തോടുകൂടി നടക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു. അല്ലാഹു അഖീമുസ്സലാത്ത എന്ന കല്പന തന്നിരിക്കുന്നു. അതായത് നമസ്കാരങ്ങൾ നിലനിറുത്തുക. നമസ്കാരങ്ങൾ കൃത്യസമയത്ത് സുവർണമായ നിലയിൽ നിർവ്വഹിക്കുക. അല്ലാഹു ഹാഫിജു അലസ്സലവാത്തി വസ്സലാത്തിൽ വുസ്താ അതായത് എല്ലാ നമസ്കാരങ്ങളും പ്രത്യേകിച്ചും മധ്യമനമസ്കാരത്തെ പൂർണ്ണമായും ശ്രദ്ധിക്കാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അഞ്ചുനേര നമസ്കാരം നിർബന്ധമാണെന്ന് എല്ലാ മുസ്ലിംകളും അറിയുന്നവരാണ്. അതുകൊണ്ട് അഞ്ചുനേര നമസ്കാരങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ കല്പനയുണ്ട്. പ്രത്യേകിച്ചും മധ്യമ നമസ്കാരത്തെ കുറിച്ച് പറഞ്ഞു. സ്വലാത്തുൽവുസ്താ അഥവാ മധ്യമനമസ്കാരം കൊണ്ടുള്ള ഉദ്ദേശ്യം ഇടയ്ക്കുവരുന്നത് അല്ലെങ്കിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട നമസ്കാരമാണ്. അതായത് നമസ്കാരത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം വർധിക്കുന്ന സമയം. എല്ലാ നമസ്കാരവും അല്ലാഹു നിർബന്ധമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. പ്രധാനപ്പെട്ടതുമാണ്. പിന്നെതിനാണ് സ്വലാത്തുൽവുസ്താ അഥവാ മധ്യമനമസ്കാരത്തിന് പ്രാധാന്യം നല്കിയത്? ചില നമസ്കാരങ്ങളുടെ സമയങ്ങളിൽ മനുഷ്യൻ വ്യക്തിപരം അല്ലെങ്കിൽ ഭൗതികപരമായ ആഗ്രഹങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നല്കാറുണ്ട്. ചിലർക്ക് സുബ്ഹി നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുക ദുഷ്കരമാണ്. ആ സമയത്ത് എഴുന്നേറ്റ് സുബ്ഹി നമസ്കരിക്കുക എന്നത് അല്ലാഹുവിനോട് കൂടുതൽ അടുപ്പിക്കുന്നതാണ്. അത് പ്രധാനപ്പെട്ട നമസ്കാരമായിത്തീരുന്നു. ചിലർക്ക് തങ്ങളുടെ ജോലിയും കച്ചവടവും കാരണത്താൽ ജൂഹ്ർ അല്ലെങ്കിൽ അസ്ർ നമസ്കരിക്കുക എന്നത് ബുദ്ധിമുട്ടായിതോന്നുന്നു. അപ്പോൾ അവർക്ക് ഈ നമസ്കാരത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം വർധിക്കുന്നു. കഠിനാധ്വാനം ചെയ്ത്, പരിശ്രമിച്ച് അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നതിലേക്ക് മനുഷ്യൻ വരുമ്പോൾ അല്ലാഹു ആ പരിശ്രമത്തേയും വിലമതിച്ചുകൊണ്ട് കടാക്ഷിക്കുന്നു.

അല്ലാഹു നമസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് ഒരുപാട് സ്ഥലങ്ങളിൽ വിവിധ തെളിവുദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് നമ്മളോട് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വെറും റമളാ നിൽ മാത്രം അത് ഒതുക്കിനിറുത്തിയില്ല. എന്നല്ല നബി(സ)തിരുമേനി നമസ്കാരങ്ങളേയും ജുമുഅകളേയും റമളാനേയും ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു മുഅ്മിൻ, അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടുന്ന മനസ്സുള്ളവൻ എപ്പോഴും മുന്നിൽ വെക്കേണ്ടതായ ഒരു നിർദ്ദേശം നൽകുകയുണ്ടായി. നബി(സ) തിരുമേനി പറഞ്ഞു: അഞ്ച് നമസ്കാരങ്ങൾ, ജുമുഅ അടുത്ത ജുമുഅ വരെയും റമളാൻ അടുത്ത റമളാൻവരെയും അതിനിടയിൽ വരുന്ന പാപങ്ങളുടെ പ്രായശ്ചിത്തമായിത്തീരുന്നതാണ്; അവൻ വൻപാപങ്ങളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കുവോളം! ഇവിടെ തുറന്നനിലയിൽ പറഞ്ഞത് അഞ്ച് നമസ്കാരം പ്രായശ്ചിത്തമായിത്തീരുന്നുവെന്നാണ്. ആ സമയത്ത് മനുഷ്യൻ പൂർണ്ണമായും പരിശ്രമിച്ച് അഞ്ച് നമസ്കാരവും അതിന്റേതായ കൃത്യസമയത്ത് നിർവഹിക്കുകയും ഓരോ നമസ്കാരത്തിന്റേയും ഇടയിലുള്ള ഇടവേളകളിൽ പാപങ്ങളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇനി ചെറിയ ചെറിയ പാപങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയാണെങ്കിൽ അല്ലാഹു അത് മാപ്പാക്കുന്നതാണ്. അതിന്റെ നിബന്ധന കൃത്യസമയത്ത് അവനോടുള്ള കടമ നിറവേറ്റിക്കൊണ്ട് നമസ്കാരം അനുഷ്ഠിക്കുക എന്നതാണ്. ഇപ്രകാരംതന്നെ അഞ്ച് നമസ്കാരം നിർബന്ധമാണെന്നതുപോലെ എല്ലാ ജുമുഅകളുടെ പ്രാധാന്യവും വ്യക്തമാക്കുകയുണ്ടായി. ഒരു ജുമുഅ മുതൽ അടുത്ത ജുമുഅവരെയുള്ള ഇടവേളയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ചെറിയ തെറ്റുകളും ബലഹീനതകളും ചെറിയ പാപങ്ങളും അല്ലാഹു മാപ്പാക്കുന്നതാണ്. ഈ ഇടവേളയിൽ ചെറിയ പാപങ്ങൾ ചെയ്യാമെന്നും അത് അല്ലാഹു മാപ്പാക്കുമെന്നും ആരും ധരിക്കരുത്. അങ്ങനെയല്ല. മറിച്ച് ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം മാനുഷികമായ ബലഹീനത കാരണത്താൽ എന്തെങ്കിലും തെറ്റുണ്ടായാൽത്തന്നെ നമസ്കാരങ്ങളിലും ജുമുഅകളിലുമുള്ള കൃത്യനിഷ്ഠയും പാപങ്ങൾക്ക് മാപ്പ് ഇരുന്നുകൊണ്ടുള്ള ദുആകളും ഇനി തെറ്റുകൾ ചെയ്യുകയില്ലെന്ന പ്രതിജ്ഞയും കാരണത്താൽ അല്ലാഹു പൊറുത്തുകൊടുക്കുന്നു.

നബി(സ) തിരുമേനി ജുമുഅകളിൽ കൃത്യനിഷ്ഠ പാലിക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞു: 'ആരാണോ തുടർച്ചയായി മൂന്ന് ജുമുഅ മനഃപൂർവ്വം ഉപേക്ഷിച്ചത് അല്ലാഹു അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മുദ്രവെക്കുന്നതാണ്.' അവന്റെ മനസ്സ് കറുത്തുപോകുന്നതാണെന്നും ഒരു നിവേദനത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ജുമുഅയേയും ജുമുഅയുടെ ഈ പ്രാധാന്യത്തേയും എല്ലാവരും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. ഇന്ന് റമളാനിലെ അവസാനത്തെ ജുമുഅ ആണ്. റമളാനിലെ അവസാന ജുമുഅ ആയതുകൊണ്ട് ഇവിടെ വലിയ മസ്ജിദിൽ പോയി നമസ്കരിക്കാമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ ചിലർ വന്നിട്ടുണ്ടാകും. അവസാന ജുമുഅ എന്തായാലും നമസ്കരിക്കണം, അതുകൊണ്ട് നമസ്കരിക്കാം എന്നുപറയുന്ന ചിലരുമുണ്ട്. റമളാനിലെ ജുമുഅ നമസ്കരിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ റമളാനിലെ അവസാനത്തെ ജുമുഅ നമസ്കരിക്കുക എന്നാൽ. പ്രതിഫലം കിട്ടുമെന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടില്ല. മറിച്ച്, എല്ലാ ജുമുഅകളുടേയും പ്രാധാന്യമാണ് പറയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: **യാ അയ്യൂഹല്ലീന ആമനു ഇദാ നുദിയ ലിസ്സിലാത്തി മിൻ യൂമിൽ ജുമുഅത്തി ഫസ്ഓ ഇലാ ദിക്രില്ലാഹി വദുൽബയ്അ ദാലിക്കും ഖയ്റുല്ലക്കും ഇൻ കൂൻതും തഅ്ലമൂൻ വിശ്വസിച്ചവരേ, വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസം നമസ്കാരത്തിനായി വിളിക്കപ്പെട്ടാൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്മരിക്കുന്നതിലേക്ക് നിങ്ങൾ ധീരുതിപ്പെട്ട് പോവുകയും വ്യാപാരം നിർത്തിവെക്കുകയും ചെയ്യുക. നിങ്ങൾ കാര്യം മനസ്സിലാക്കുന്നുവെങ്കിൽ അത് നിങ്ങൾക്ക് ഗുണകരമാണ് (62:10)**

അതിനാൽ എല്ലാ ജുമുഅ നമസ്കാരത്തിനും പ്രത്യേകം ഏർപ്പാട് ചെയ്യുക എന്നത് സത്യവിശ്വാസികൾക്കുള്ള കല്പനയാണ്. വിശ്വസിക്കുന്നു എന്ന് വാദിക്കുന്നവർക്കുള്ള കല്പനയാണ്. നിങ്ങളുടെ കച്ചവടങ്ങളും നിങ്ങളുടെ പണികളും നിങ്ങളുടെ തൊഴിലുകളും ഉപേക്ഷിക്കുക. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ അറിവുള്ളവരാണെങ്കിൽ ഇത് നിങ്ങൾക്ക് ഗുണകരമാണെന്ന് നിങ്ങൾ അറിയേണ്ടതാണ്; ഇതിലാണ് ബർക്കത്തുള്ളത്. ഇതിലൂടെ നിങ്ങളുടെ തൊഴിലുകളിൽ അനുഗ്രഹം പതിയുന്നതാണ്. യഥാർഥ ഈമാനാണെങ്കിൽ ഒരിക്കലും മനുഷ്യൻ ഭൗതികനേട്ടങ്ങൾക്കുവേണ്ടി തങ്ങളുടെ ജുമുഅകളെ ഉപേക്ഷിക്കരുത്.

ജുമുഅയെ സംബന്ധിച്ച് ഇതുംകൂടി പറയട്ടെ, ജുമുഅ പുരുഷന്മാർക്ക് നിർബന്ധമാണ്. ഇനി സ്ത്രീകൾ വരികയാണെങ്കിൽ അത് നല്ലകാര്യം തന്നെ. അവർ കൂടുതൽ പ്രതിഫലം സമ്പാദിക്കുകയായിരിക്കും ചെയ്യുന്നതെന്നതിൽ സംശയമില്ല. മാതാക്കൾ വരുന്നകാരണത്താൽ ചിലപ്പോൾ കുട്ടികളിലും ജുമുഅ നമസ്കരിക്കുന്നതിലേക്ക് ശ്രദ്ധയുണ്ടാകുന്നു. പ്രാധാന്യമുണ്ടാകുന്നു. പക്ഷേ, എന്തായാലും ജുമുഅയിൽ മസ്ജിദിൽ വരുന്നത് നിർബന്ധമാണെങ്കിൽ അത് പുരുഷന്മാർക്ക് മാത്രമാണ്. ഇതുസംബന്ധമായി നബി(സ) തിരുമേനിയുടെ നിർദ്ദേശം വളരെ വ്യക്തമാണ്. നബി(സ) തിരുമേനി പറഞ്ഞു: 'എല്ലാ ഓരോ മുസ്ലിമിനും ജമാഅത്തോടുകൂടി ജുമുഅ നമസ്കരിക്കുക എന്നത് നിർബന്ധമായ കടമയാണ്. അതായത് ഫർഘാണ്; നാലുതരത്തിലുള്ള കൂട്ടരൊഴികെ. അടിമകൾ, സ്ത്രീകൾ, കുഞ്ഞുങ്ങൾ, രോഗികൾ. ഈ രാജ്യങ്ങളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ തങ്ങളുടെ മുതലാളിമാരോട് പറഞ്ഞ് ജുമുഅക്ക് വരാൻ അവധിയെടുക്കാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. ചിലയാളുകൾ പരിശ്രമിക്കുകയും അവർക്ക് അനുവാദം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇനി നിർബന്ധിതാവസ്ഥയാണെങ്കിൽ അടുത്തുള്ള മുന്നോടാലോ പേർക്ക് ചേർന്ന് ജുമുഅ നമസ്കരിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ അങ്ങനെ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ, പെരുന്നാളിന് വരേണ്ടത് എല്ലാവർക്കും നിർബന്ധമാണ്. എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കും നിർബന്ധമാണ്.

ഇന്ന് വൻതോതിൽ ആളുകൾ ജുമുഅയ്ക്കായി എത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ ഞാൻ ആ ഭാഗത്തേക്കും നിങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കുകയാണ്. പുരുഷന്മാർ തങ്ങളുടെ ജുമുഅകളെ പ്രത്യേകമായ നിലയിൽ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. നബി(സ)തിരുമേനി ഒരു റമളാനും അടുത്ത റമളാനുമിടയിൽ വന്നുപോകുന്ന പാപങ്ങളേയും അല്ലാഹു പൊറുക്കുന്നുവെന്ന് പറഞ്ഞു. പക്ഷേ നബി(സ)തിരുമേനി പാപങ്ങളിൽനിന്ന് മാപ്പാകിട്ടുന്നതിനുള്ള മാർഗങ്ങൾ ക്രമമായ നിലയിലാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതെന്ന കാര്യവും വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കേണ്ടതാണ്. ആദ്യം നമസ്കാരം. പിന്നീട് ജുമുഅ. പിന്നീട് റമളാൻ. ഈ ക്രമീകരണത്തിൽനിന്ന് വർഷത്തിനുശേഷം വരുന്ന റമളാനിലെ ആരാധനകൊണ്ടുമാത്രം എല്ലാ പാപങ്ങളും മാപ്പാക്കപ്പെടുമെന്ന തെറ്റായധാരണ അകന്നുപോകേണ്ടതാണ്. മറിച്ച് ഈ ക്രമീകരണം, നിത്യവുമുള്ള അഞ്ചുനേര നമസ്കാരങ്ങളുടെ നിർവഹണം തന്റെ കോട്ടയിൽ എടുത്തുകൊണ്ട് ഏഴാമത്തെ ദിവസം ജുമുഅയിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ച് ജുമുഅയുടെ അനുഗ്രഹങ്ങളിൽനിന്നുള്ള ഓഹരി നൽകിപ്പിക്കുന്നതാണ്. വർഷം മുഴുവനുമുള്ള ജുമുഅകൾ റമളാനിൽ പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ട് അനുഗൃഹീതമായ റമളാന്റെ കരുണകൊണ്ടുകാര്യം ചൊരിയുന്നതാണ്. 'ഇത് നിന്റെ ദാസനാണ്. നിന്നോടുള്ള ഭയവും നിന്നോടുള്ള സ്നേഹവുംകൊണ്ട് വൻപാപങ്ങളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ട് അഞ്ചുനേരവും നിന്റെ സന്നിധിയിൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു' എന്ന് നിത്യവുമുള്ള അഞ്ചുനേര നമസ്കാരങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ സന്നി

ധിയിൽ അപേക്ഷിക്കുന്നതായിരിക്കും. 'നിന്റെ ഈ ദാസൻ ഏഴ് ദിവസം എല്ലാവിധ വലിയ പാപങ്ങളിൽനിന്നും തന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തി ജുമുഅ ദിവസം നിന്റെ സന്നിധിയിൽ ഹാജരായിക്കൊണ്ടിരുന്നു' എന്ന് എല്ലാ ജുമുഅകളും അല്ലാഹുവിനോട് പറയും. അല്ലാഹുവേ, ഈ ദാസൻ റമളാനോടുള്ള കടമ നിറവേറ്റിയതിനുശേഷം പാപങ്ങളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടുകൊണ്ടും നന്മകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടും നിന്റെ കരുണയും പൊറുക്കലും അഗ്നിയയിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടലും പ്രതീക്ഷിച്ച് ഈ റമളാനിൽ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുകയാണ്, അതുകൊണ്ട് റഹ്മത്തിന്റേയും പൊറുക്കലിന്റേയും അഗ്നിയയിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നതിന്റേയും പത്തുകൾ കൊണ്ട് നീ ഇവനേയും കടാക്ഷിച്ചാലുമെന്ന് റമളാനും പറയും.

അല്ലാഹുതആല വലിയ കരുണാമയനും ഉദാരനുമാണ്. അവൻ കരുണ ചെയ്തിട്ടുകൊണ്ട് മനുഷ്യനെ തന്റെ കാര്യത്തിന്റെ പുതപ്പിൽ പൊതിഞ്ഞെടുക്കുന്നതായിരിക്കും. ശയ്താന്റെ ആക്രമണങ്ങളിൽനിന്ന് അവനെ രക്ഷിക്കുന്നതായിരിക്കും. നമ്മളിൽ നിന്ന് ഈ ചിന്താഗതിയോടുകൂടി തങ്ങളുടെ നമസ്കാരങ്ങളേയും ജുമുഅകളേയും തങ്ങളുടെ നോമ്പുകളോടുള്ള കടമകളേയും നിറവേറ്റിക്കൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ അഭയത്തിൽ വരുന്നവരും റമളാന്റെ ഈ ചുറ്റുപാടിൽനിന്ന് എല്ലാവിധത്തിലും പരിശുദ്ധരായി കൊണ്ട് പുറത്തുവരുന്നവരും ഭാഗ്യവാന്മാരാകുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള പരിശുദ്ധി എന്നെന്നും നിലനില്ക്കുന്നതാണ്. അത്തരം പരിശുദ്ധി എന്നെന്നും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ആരാധനയുടെ കടമകൾ നിറവേറ്റുന്നവനാക്കിത്തീർക്കുന്നതാണ്.

റമളാനിൽ പ്രത്യേകമായ നിലയിൽ വിശുദ്ധവുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നതിലേക്കും കേൾക്കുന്നതിലേക്കും ശ്രദ്ധയൂണ്ടാകുന്നു. കുറഞ്ഞപക്ഷം വിശുദ്ധവുർആനിന്റെ ഒരു ഖത്തമെങ്കിലും തീർക്കാൻവേണ്ടി ധാരാളം ആളുകൾ പരിശ്രമിക്കാറുണ്ട്. കാരണം ഇത് സുന്നത്താണ്. പക്ഷേ, അതിനോടൊപ്പം ഈ മാസത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വിശുദ്ധവുർആൻ പാരായണത്തിനുള്ള ശ്രദ്ധയും ഏർപ്പാടും, ഇനി നമ്മൾ നിത്യവും പതിവായി വിശുദ്ധവുർആന്റെ കുറച്ചുഭാഗമെങ്കിലും തിലാവത്ത് ചെയ്യുമെന്ന ബോധവും ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്. അല്ലാഹു നമസ്കാരങ്ങളുടെ വിവിധ സമയങ്ങളെ കുറിച്ചും അതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെ കുറിച്ചും പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇങ്ങനെയും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: **വുർആനൽ ഫജ്രി -ഇന്ന വുർആനൽ ഫജ്രി കാന് മസ്ഹൂദ** അതായത് രാവിലെയുള്ള വുർആൻ പാരായണത്തിനും പ്രാധാന്യം നല്കുക. തീർച്ചയായും രാവിലെയുള്ള വിശുദ്ധവുർആൻ പാരായണത്തിന് സാക്ഷ്യം നല്കപ്പെടുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് വിശുദ്ധവുർആനിന്റെ പാരായണം വെറും പ്രത്യേക ദിനങ്ങളിൽ വരെ മാത്രം ഒതുക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. മറിച്ച് നമസ്കാരങ്ങളോടൊപ്പം അത് വിവരിച്ചുകൊണ്ട് അതിന്റെ പ്രാധാന്യവും വിവരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പാരായണം ചെയ്യുന്നതിനോടൊപ്പം അത് മനസ്സിലാക്കേണ്ട ആവശ്യവും കൂടിയുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകളെ കുറിച്ചും നമ്മൾ അറിയുന്നതിനുവേണ്ടി അതിന്റെ തർജമ വായിക്കേണ്ട ആവശ്യവുമുണ്ട്. ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ പ്രത്യേകമായും അത് പതിവായി പാരായണം ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമാണുള്ളത്. മുസ്ലിം എന്നു പറയപ്പെടുന്നവരും അതിന്റെ അധ്യാപനം മറന്നിരിക്കുകയാണ്. ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) ഈ ഭാഗത്തേക്ക് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധതിരിച്ചുകൊണ്ട്, 'വിശുദ്ധവുർആനെ ആദരിക്കുന്നവൻ ആകാശത്തിൽ ആദരിക്കപ്പെടും' എന്നും പറഞ്ഞു: ദൈവസവിധത്തിലെ ആദരവ് പ്രാപിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കാത്തത് ആരാണ്?

ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ച് നമ്മ

ളോട് പറഞ്ഞു, 'നിങ്ങൾ എന്റെ ബയ്അത്തിൽ വന്നിട്ടുള്ളവരാണ്. എപ്പോഴും ആരാധനകളിലൂടെയും ഉന്നതമായ സ്വഭാവങ്ങളിലൂടെയും നിങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ പരിശുദ്ധമാറ്റമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ട് പോകുക.' അവിടന്ന് ഒരിടത്ത് പറഞ്ഞു: മനുഷ്യൻ പരിശുദ്ധഹൃദയത്തോടും സത്യസന്ധതയോടും ആത്മാർഥതയോടുംകൂടി അനുവദനീയമല്ലാത്ത വഴികളുടേയും പ്രതീക്ഷകളുടേയും വാതിലുകൾ അടച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ മുമ്പിൽ കൈ നീട്ടാത്തീടത്തോളം അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായവും തുണയും അവന് ലഭിക്കുകയില്ല. പക്ഷേ, അല്ലാഹുവിന്റെ പടിവാതിൽക്കൽതന്നെ വീഴുകയും അവനോടു ചോദിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അവന്റെ ഈ അവസ്ഥ സഹായം ആകർഷിച്ചെടുക്കുകയും കാര്യം കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്യുന്നു. അല്ലാഹു ആകാശത്തുനിന്ന് മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിലെ ഓരോ കോണുകളിലും എത്തിനോക്കുന്നു. ഏതെങ്കിലും കോണിൽ ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ഇരുട്ടോ ശിർക്കോ അനാചാരമോ അനാചാരത്തിന്റെ ഏതെങ്കിലും കണികയോ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവന്റെ ദുആകളേയും ആരാധനകളേയും അവന്റെ മുഖത്തേക്കുതന്നെ മറിച്ചിടുന്നു. അവന്റെ ഹൃദയം എല്ലാതരത്തിലുള്ള ശരീരച്ഛകളിൽനിന്നും ഇരുട്ടുകളിൽനിന്നും പരിശുദ്ധമാണെന്ന് കണ്ടാൽ അവനുവേണ്ടി കാര്യത്തിന്റെ കവാടം തുറക്കുന്നു. അവനെ തന്റെ തണലിൽ കൊണ്ടുവന്ന് അവന്റെ പരിപാലനത്തിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം സ്വയം ഏറ്റെടുക്കുന്നു.

അതുകൊണ്ട് നമ്മൾ സ്ഥിരമായി കരസ്ഥമാക്കിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് പരിശ്രമിക്കേണ്ട ആ നിലവാരം ഇതാണ്; നമ്മുടെ ആരാധനകൾ എപ്പോഴും അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി മാത്രമുള്ളതായിരിക്കുക. റമളാനുശേഷവും നമ്മൾ നമ്മുടെ ആരാധനകളുടെ നിലവാരം നിലനിറുത്തുന്നവരാകുക. എല്ലാ ഓരോ നിമിഷവും അല്ലാഹുവിന്റെ തണലിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് അവന്റെ പരിപാലനത്തിന്റെ അനുഗ്രഹം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടുപോകുക.

ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) പറയുന്നു: നിങ്ങളുടെ പുറവും അകവും ഒരുപോലെയാകാത്തീടത്തോളം അവന്റെ സന്നിധിയിൽ നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല. വലിയവരായിരിക്കെ ചെറിയവരോടുകൂടെ കാണിക്കുക; അവരെ പൂർണ്ണമായി പണ്ഡിതനായിക്കൊണ്ട് അജ്ഞരെ ഉപദേശിക്കുക; അല്ലാതെ അഹംഭാവം കാണിച്ച് അവരെ അപമാനിക്കരുത്. ധനികരായിരിക്കെ ദരിദ്രരെ സേവിക്കുക; പൊങ്ങച്ചം കാണിച്ച് അവരുടെമേൽ അഹങ്കരിക്കരുത്. നാശത്തിന്റെ വഴികളെ ഭയപ്പെടുക. ദൈവത്തെ ഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയും തഖ്വ- ഭക്തിമാർഗ്ഗം കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യുക. സൃഷ്ടികളെ ആരാധിക്കരുത്. നിങ്ങളുടെ യജമാനന്റെ പിന്നാലെ കൂടുന്നവരായിത്തീരുക. ഭൗതികതയിൽനിന്ന് വിരക്തരാവുകയും അവന്റേതുമാത്രമായിത്തീരുകയും അവനുവേണ്ടി മാത്രം ജീവിക്കുകയും അവനുവേണ്ടി എല്ലാവിധ മാലിന്യങ്ങളേയും പാപങ്ങളേയും വെറുക്കുകയും ചെയ്യുക. കാരണം അവൻ പരിശുദ്ധനാണ്. നിങ്ങൾ ദൈവഭക്തിയോടുകൂടി രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടി എന്ന് ഓരോ പ്രഭാതവും നിങ്ങൾക്കായി സാക്ഷിപറയട്ടെ. നിങ്ങൾ ഭയന്ന് ഭയന്ന് പകൽ കഴിച്ചുകൂട്ടി എന്ന് ഓരോ പ്രഭാഷവും നിങ്ങൾക്കായി സാക്ഷി പറയട്ടെ.

നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കെ അപ്രത്യക്ഷമാകുന്ന ധൂമപടലങ്ങളെപ്പോലുള്ള ശാപവചനങ്ങളെ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടരുത്. പകലിനെ രാത്രിയാക്കാൻ അതിന് സാധ്യമല്ല. ആകാശത്തിൽനിന്നിറങ്ങുന്ന ദൈവശാപത്തെ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടുക. ആതിലാണോ അത് പതിക്കുന്നത് ഇരുലോകത്തുനിന്നും അത് അവനെ ഉമ്മുലനം ചെയ്യും. പ്രദർശനപരതകൊണ്ട് നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ അന്തർഭാഗംവരെ നിങ്ങൾ

ഇുടെ ദൈവമായ ആ ദൈവത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയുണ്ട്. നിങ്ങൾക്ക് അവനെ വഞ്ചിക്കാൻ സാധിക്കുമോ? അതിനാൽ നിങ്ങൾ നേരെ യാവുകയും പവിത്രരും പരിശുദ്ധരും നിഷ്കളങ്കരുമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുക. അന്നുമാത്രം അന്ധകാരം നിങ്ങളിൽ അവശേഷിക്കുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ സകല വെളിച്ചവും അതകറ്റിക്കളയുന്നതാണ്. നിങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും ഭാഗത്ത് അഹങ്കാരമോ പ്രദർശനപരതയോ പൊങ്ങച്ചമോ അലസതയോ ഉണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾ സ്വീകരാൻപറ്റാകുകയല്ല. കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ട് ചെയ്യേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്തിരിക്കുന്നുവെന്ന് നിനച്ച് സ്വയം വഞ്ചിതരാകരുത്. കാരണം നിങ്ങളുടെ അസ്തിത്വത്തിൽ സമ്പൂർണ്ണമായ പരിവർത്തനം ഉണ്ടാകണമെന്ന് അല്ലാഹു ആഗ്രഹിക്കുകയും നിങ്ങളിൽനിന്നൊരു മരണം ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനുശേഷം അവൻ നിങ്ങളെ ജീവിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതിനാൽ നിങ്ങൾ എത്രയുംവേഗം പരസ്പരം ഐക്യപ്പെടുകയും നിങ്ങളുടെ സഹോദരങ്ങളുടെ തെറ്റുകുറ്റങ്ങൾ പൊറുത്തുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ തന്റെ സഹോദരനുമായി ഐക്യത്തിന് ഇഷ്ടപ്പെടാത്തവൻ ദുഷ്ടനാണ്. അവൻ മുറിച്ചു നീക്കപ്പെടും. കാരണം അവൻ ഭിന്നിപ്പുണ്ടാക്കുന്നു. നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഇന്ദ്രിയശക്തികളെ എല്ലാ വശത്തുടേയും ഉപേക്ഷിക്കുകയും പരസ്പരമുള്ള വെറുപ്പ് കൈവെടിയുകയും ചെയ്യുക. നിങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുന്നവരുകാൻ സത്യവാനായിക്കൊണ്ട് കള്ളനെപോലെ വിനയം കൈക്കൊള്ളുക. ഏതൊരു വാതിലിലൂടെയാണോ നിങ്ങൾ വിളിക്കപ്പെടുന്നത് അതിലൂടെ കടക്കാൻ തടിച്ച ഒരാൾക്കു സാധ്യമല്ലാത്തതിനാൽ ശരീരേച്ഛകളുടെ വണ്ണം ഉപേക്ഷിക്കുക. ദൈവത്തിന്റെ വായിൽനിന്ന് പുറപ്പെടുകയും ഞാൻ വിവരിക്കുകയും ചെയ്ത ഇക്കാര്യങ്ങളെ അംഗീകരിക്കാത്ത മനുഷ്യൻ എത്രമാത്രം നിർഭാഗ്യനാണ്. ഉപരിലോകത്ത് അല്ലാഹു നിങ്ങളെ തൃപ്തിപ്പെടണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നെങ്കിൽ ഒരമ്മപെറ്റ മക്കളെപ്പോലെ നിങ്ങൾ ഐക്യത്തിൽ വർത്തിക്കുവിൻ. സ്വന്തം സഹോദരന്റെ തെറ്റുകുറ്റങ്ങൾ അധികമായി പൊറുത്തുകൊടുക്കുന്നവനാണ് നിങ്ങളിലേറ്റവും ആദരണീയൻ. കടുംപിടിത്തം പിടിക്കുകയും പൊറുത്തുകൊടുക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ അങ്ങേയറ്റം ഭാഗ്യം കെട്ടവനെത്ര! അതിനാൽ അവന് ഞാനുമായി ഒരു ബന്ധവുമില്ല. അവിടന്ന് പറയുന്നു: “ദുർവൃത്തൻ ദൈവസാമീപ്യം പ്രാപിക്കുകയില്ല. അഹങ്കാരി ദൈവസായുജ്യം നേടുകയില്ല. അക്രമി അവന്റെ സാമീപ്യം സമ്പാദിക്കുകയില്ല. വഞ്ചകൻ അവന്റെ അടുക്കൽ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കുകയില്ല. അവന്റെ നാമത്തിൽ അഭിമാനം കൊള്ളാത്തവരാരും തന്നെ അവന്റെ സാമീപ്യം കൈവരിക്കുകയില്ല.....നിങ്ങൾക്കുള്ള ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പാഠമിതാണ്. പിൻപുറം തള്ളിക്കളഞ്ഞ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തെപ്പോലെ നിങ്ങൾ വിശുദ്ധ ഖുർആനെ തള്ളിക്കളയരുത്.

കാരണം നിങ്ങളുടെ ജീവിതം അതിലാണ് നലികൊള്ളുന്നത്. വിശുദ്ധ ഖുർആന് ബഹുമാനം നൽകുന്നവർ ആകാശത്തിൽ ബഹുമാനിക്കപ്പെടും. എല്ലാ ഹദീഥുകളെക്കൊണ്ടും എല്ലാ വാക്കുകളെക്കൊണ്ടും വിശുദ്ധ ഖുർആനെ മുന്തിക്കുന്നവർ ആകാശത്തിൽ മുന്തിക്കപ്പെടും. മനുഷ്യകുലത്തിന് ഭൂലോകത്ത് വിശുദ്ധഖുർആനല്ലാതെ മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥവുമില്ല. ആദം സന്തതികൾക്ക് ഹദ്റത്ത് മുഹമ്മദു മുസ്തഫാ(സ)തിരുമേനിയല്ലാതെ ഒരു റസൂലോ ശിപാർശക്കാരനോ ഇല്ല. അതിനാൽ, ഈ പ്രതാപശാലിയായ നബിയോടു നിങ്ങൾ ഹൃദയംഗമമായ സ്നേഹം പുലർത്താൻ ശ്രമിക്കുക. നബി(സ)തിരുമേനിയെക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠത്വം മറ്റൊരാളിലും കല്പിക്കരുത്-ഉപരിലോകത്ത് നിങ്ങൾ മോക്ഷം പ്രാപിച്ചവരേന്ന് എഴുതപ്പെടുന്നതിനുവേണ്ടി. മോക്ഷം എന്നത് മരിച്ചതിനുശേഷം ലഭിക്കുന്ന എന്തോ ഒന്നല്ലെന്ന് ഓർത്തുകൊള്ളുവിൻ. മരിച്ച യഥാർഥമായി മോക്ഷം ഈ ലോകത്തുവെച്ചുതന്നെ അതിന്റെ വെളിച്ചം കാട്ടുന്നതാകുന്നു. ആരാണ് മോക്ഷം പ്രാപിച്ചവൻ? ദൈവം സത്യമാണെന്നും മുഹമ്മദുനബി(സ)ആ ദൈവത്തിന്റേയും മുഴുവൻ സൃഷ്ടിജാലത്തിന്റേയും ഇടയിലുള്ള ശിപാർശക്കാരനാണെന്നും ആകാശത്തിനുകീഴിൽ ആ പുണ്യാത്മാവിന്റെ പദവിയിലുള്ള മറ്റൊരു റസൂലുമില്ലെന്നും ഖുർആനു കീട നില്ക്കുന്ന മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥമില്ലെന്നും അല്ലാഹു ആരേയും ചിഞ്ജീവിയായാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും ഈ വരിഷ്ഠനായ നബി കാലകാലത്തേക്കും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവനാണെന്നും ദൃഢമായും വിശ്വസിക്കുന്നവൻതന്നെ.”(കൾതിയെ നൂഹ്)

അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവും അവന്റെ റസൂലും പറഞ്ഞുതന്നിട്ടുള്ളകാര്യവും ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗളാദ്(അ)തുറന്നനിലയിൽ നമുക്ക് വിവരിച്ചുതന്നിട്ടുള്ളകാര്യവുമെല്ലാം നമ്മൾ എപ്പോഴും മുഖിൽ വെച്ചുകൊണ്ട് അതനുസരിച്ച് ജീവിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതാണെന്ന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുകൊണ്ട് നമ്മളിൽനിന്ന് ഓരോരുത്തരും റമളാനിൽനിന്ന് പുറത്തുവരേണ്ടതാണ്. നമ്മൾ ഇങ്ങനെ ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ അപ്പോഴാണ് അല്ലാഹുവിന്റേയും അവന്റെ റസൂലിന്റേയും കല്പനയനുസരിച്ച് റമളാൻ കഴിക്കാൻ നമ്മൾ ശ്രമിച്ചുവെന്ന് പറയാൻ കഴിയുന്നത്. അല്ലാഹു അതിന് നമുക്ക് തൗഹീദ് നൽകുമാറാകട്ടെ.

ജുമുഅയുടെ അവസാനം ഹുദുർ റബ്ബിലെ ബഹുമാന്യ ചൗദ്ദരി ഉഹൂർ അഹ്മദ് സാഹിബ് ബാജ്വ മർഹൂമിന്റെ ഭാര്യ മുൾതാവ് സുഹ്റ സാഹിബയുടേയും മിസ്റിലെ ബഹുമാന്യ അബ്ദോബക്ർ സാഹിബിന്റേയും ജനാസ ഗായിബ് നമസ്കരിക്കുന്നതാണെന്ന് വിളംബരം ചെയ്യുകയും രണ്ടു പരേതാത്മാക്കളേയും അനുസ്മരിക്കുകയും ചെയ്തു.

Friday Sermon delivered by **Hadrath Khaleefathul Masih Al-khamis** (atba)
 at Baithul Futuh, London – on 23.06.17
 Malayalam Translation : **Moulvi Mohammed Ismail Alleppey**, For Malayalam Desk, Qadian.
 Published By Nazarith Nashr-O-Isha'ath, Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516

If Undelivered Please Return To
 Ahmadiyya Muslim Jama'at
 Baithul Quddoos, G.H.Road
 Calicut - 673001, Kerala